

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 36 00, 01 400 33 11

F: 01 433 10 31

E: gp.mgrt@gov.si

www.mgrt.gov.si

Številka: 007-103/2017-3

Ljubljana: 13.4.2017

EVA: 2017-2130-0016

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

gp.gs@gov.si

ZADEVA: ČISTOPIS PO SEJI VLADE: Predlog zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na..... seji dne..... pod točko.....sprejela sklep:

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo (EVA: 2017-2130-0016) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo in sprejetje po nujnem zakonodajnem postopku.

mag. Lilijana Kozlovič
GENERALNA SEKRETARKA

Priloga:

- predlog Zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- ministrstva,
- vladne službe.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da skladno s 143. členom Poslovnika Državnega zbora (Uradni list Republike Slovenije, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) obravnava predlog Zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) po nujnem postopku, ker je sprejem predloga zakona potreben, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

S predlogom zakona se določajo gospodarske družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vplivajo na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji določa se tudi večinski lastnik v teh družbah. Če je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, lahko Vlada Republike Slovenije predlaga sodišču, da imenuje začasnega izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena, ki skupaj s člani uprave zastopa in sprejema odločitve glede vodenja vseh poslov, povezanih z večinskim lastnikom ali z njim povezanih družb.

Le z obravnavo in sprejemom predloga zakona po nujnem postopku se lahko z imenovanjem izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena za Republiko Slovenijo izključi veljavnost določb v zvezi s povezanimi družbami, določenimi v Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15 in 15/17), ki omogočajo večinskemu lastniku, da daje navodila družbi systemskega pomena za vodenje poslov, ki so za to družbo škodljivi, prav tako se izključi veljavnost tudi v primeru, če se prikrajšanje s strani večinskega lastnika nadomesti.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Zdravko Počivalšek, minister, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- mag. Aleš Cantarutti, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Jernej Tovšak, v. d. generalnega direktorja Direktorata za internacionalizacijo, podjetništvo in tehnologijo,
- Franc Stanonik, v. d. generalnega direktorja Direktorata za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- mag. Alenka Vidmar, podsekretarka, Direktorat za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Zdravko Počivalšek, minister, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- mag. Aleš Cantarutti, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Jernej Tovšak, v. d. generalnega direktorja Direktorata za internacionalizacijo, podjetništvo in tehnologijo,
- Franc Stanonik, v. d. generalnega direktorja Direktorata za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- mag. Alenka Vidmar, podsekretarka, Direktorat za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

5. Kratak povzetek gradiva:

S predlogom zakona se določa gospodarske družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vplivajo na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji, večinskega lastnika v teh družbah, razmerja v zvezi s povezanimi družbami med družbo systemskega pomena in večinskim lastnikom, ki je v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja in določa pogoje za imenovanje, pristojnosti in prenehanja mandata izrednega člana uprave družbe systemskega pomena.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA

d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Gradivo nima nikakršnih učinkov na področjih iz četrtega odstavka 8. b člena Poslovnika Vlade RS.		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin. 		NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenija SOS: NE – Združenje občin Slovenija ZOS: NE – Združenje mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: <ul style="list-style-type: none"> – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		NE
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		
		NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:		
		NE
Zdravko Počivalšek minister		

ZAKON O POGOJIH IMENOVANJA IZREDNEGA ČLANA UPRAVE V DRUŽBAH SISTEMSKEGA POMENA ZA REPUBLIKO SLOVENIJO

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Področje prava gospodarskih družb je v Republiki Sloveniji v glavnem urejeno v Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15 in 15/17, v nadaljnjem besedilu: ZGD-1), ki je temeljni sistemski zakon na področju prava družb in določa temeljna statusna korporacijska pravila ustanovitve in poslovanja gospodarskih družb, podjetnikov, povezanih oseb, gospodarskih interesnih združenj, podružnic tujih podjetij in njihovega statusnega preoblikovanja.

ZGD-1 ureja povezane družbe v IV. delu zakona. 527. člen ZGD-1 določa, da se za povezane družbe štejejo pravno samostojne družbe, ki so v medsebojnem razmerju tako, da:

- ima ena družba v drugi večinski delež (družba v večinski lasti in družba z večinskim deležem);
- je ena družba odvisna od druge (odvisna in obvladujoča družba);
- so koncernske družbe;
- sta dve družbi vzajemno kapitalsko udeleženi, ali
- so povezane s podjetniškimi pogodbami.

Naštevaje vrst povezanih družb nima namena opredeliti pojma povezanih družb, temveč določiti, katere družbe se štejejo po ZGD-1 za povezane.¹

Ne glede na vrsto povezane družbe pa ZGD-1 v posebnem poglavju tega dela zakona določa vodenje in odgovornost obvladujoče družbe, pri čemer loči vodenje in odgovornost pri pogodbi o obvladovanju (členi 541 do 544) ter vodenje in odgovornost pri dejanskih koncernih (členi 545 do 548).

S pogodbo o obvladovanju družba podredi vodenje družbe drugi družbi. Pogodba o obvladovanju poveže družbi v pogodbeni koncern, v njem pa je bistvena pravica družbe, da odvisni družbi daje navodila za vodenje poslov. Gre za konkretna sporočila odvisni družbi, kako naj posluje, navodila so lahko namenjena tudi omejevanju pooblastil, ki jih ima poslovodstvo po zakonu ali aktu o ustanovitvi, lahko pa gre tudi za navodila, s katerimi se usmerja delovanje poslovodstva odvisne družbe. Praviloma so navodila za odvisno družbo koristna, vendar pa je odvisna družba dolžna spoštovati tudi tista navodila, ki so zanjo škodljiva, če koristijo interesom obvladujoče družbe ali z njo koncernsko povezanih družb. ZGD-1 nadalje v drugem odstavku 541. člena posebej nalaga poslovodstvu odvisne družbe še dolžnost izpolnjevanja navodil obvladujoče družbe, četudi po njegovem mnenju ne koristijo (niti) interesom obvladujoče družbe ali pa z njo koncernsko povezanih družb. Iz navedenega torej izhaja, da ZGD-1 razlikuje škodljivost navodila za odvisno družbo in koristnost za koncern in s koncernom povezane družbe. Navodilo sme biti škodljivo za odvisno družbo le, če je hkrati koristno za koncern, pri čemer je ocena škodljivosti navodila v sferi poslovodstva odvisne družbe, ocena koristnosti pa ne (če s pogodbo ni morda drugače dogovorjeno). Poslovodstvu odvisne družbe torej ni dovoljeno presojati, ali so navodila koristna za obvladujočo družbo ali ne, saj jih je, kljub njegovi oceni, da niso koristna, dolžno upoštevati. V ZGD-1 poslovodstvu odvisne družbe tudi ni dano pooblastilo, da zavrne izpolnitev navodila, tudi če presodi, da je škodljivo (celo) za obvladujočo družbo. Poslovodstvo odvisne družbe lahko zavrne le navodilo obvladujoče družbe, če je to v nasprotju z zakonom ali poslovno moralo. Škodljivo navodilo lahko zavrne le izjemoma, če očitno ne

¹ Veliki komentar Zakona o gospodarskih družbah, GV Založba, Ljubljana 2007, 3. knjiga, str. 235.

koristi interesom koncerna in bi na primer lahko povzročilo stečaj odvisne družbe, o čemer morajo pričati objektivne okoliščine primera in ne subjektivna ocena organa vodenja.²

V dejanskem koncernu (dejanska odvisnost ene družbe od druge) povezuje obvladujoča družba pod enotnim vodstvom vse odvisne družbe. Pri dejanskem koncernu je odvisna družba bistveno bolj samostojna kot pri pogodbenem in pri svojem poslovanju načeloma ni dolžna slediti navodilom obvladujoče družbe. Ne glede na navedeno pa lahko obvladujoča družba zaradi kapitalskega položaja in upravljavskih pravic, ki jih je pridobila v dejanskem koncernu, posredno ali neposredno vpliva na odvisno družbo, da bi jo pripravila do tega, da bi ta zase opravila škodljiv pravni posel ali da bi nekaj storila ali opustila v svojo škodo. Iz določb 545. člena ZGD-1 implicitno izhaja, da je v dejanskem koncernu dopustno kakršnokoli sredstvo, s katerim lahko obvladujoča družba obvladuje odvisno družbo, načini vplivanja so različni (direkten vpliv posloводства na posloводство odvisne družbe, vpliv na posloводство odvisne družbe preko nadzornega sveta ali sklepa skupščine, vpliv na organe, podrejene navedenim organom, ipd.). Odločilen kriterij za enotno vodstvo je škodljivost vpliva obvladujoče družbe za odvisno družbo. Če je vpliv obvladujoče družbe neškodljiv, pravica obvladujoče družbe, da vpliva na vodenje odvisne družbe, s stališča odvisne družbe seveda ni problematična, če pa je vpliv na odvisno družbo škodljiv, je treba zavarovati interese odvisne družbe, njenih manjšinskih članov in upnikov. Zato sme v škodo lastne družbe organ vodenja obvladujoče družbe ravnati le takrat, ko s svojim ravnanjem zagotovi, da bo obvladujoča družba prikrajšanje, ki je odvisni družbi nastalo, nadomestila. Škodljivo vplivanje obvladujoče družbe na odvisno je torej skladno s prvim odstavkom 545. člena ZGD-1 dopustno, če obvladujoča družba odvisni družbi nadomesti prikrajšanje. Pri prikrajšanju ne moremo govoriti o škodi (čeprav z gospodarskega vidika med prikrajšanjem in škodo ni razlike), temveč o določenem »primanjkljaju«, ki nastane, ker odvisna družba ni dosegla učinkov, ki bi jih lahko dosegla (na primer dobička), če obvladujoča družba ne bi sklenila (za odvisno družbo) škodljivega pravnega posla. Za razliko od pogodbe o obvladovanju, je pri dejanskem koncernu organ vodenja sam dolžan oceniti in ugotoviti škodljive posledice vplivanja na obvladujočo družbo ter višino prikrajšanja, ki ga bo utrpela odvisna družba, ter hkrati storiti vse, da obvladujoča družba prikrajšanje nadomesti.³

Bistvena značilnost povezanih družb je torej ta, da kljub povezavi ostanejo pravno samostojne. Prav načelo samostojnosti gospodarske družbe kot pravne osebe, ki ima v razmerju do njenih članov lasten interes in načelo ohranjanja kapitala, sta temeljni značilnosti, na katerih temelji ureditev kapitalskih gospodarskih družb. Obe načeli sta uveljavljeni v celi vrsti zakonskih določb, še nekoliko bolj pa v ureditvi delniške družbe, ki še dodatno temelji na načelu statutarne strogosti in prepovedi neposrednega odločanja delničarjev o zadevah vodenja poslov delniške družbe. S podjetniškimi povezavami pa se ta ekonomska samostojnost lahko bistveno poslabša, zaradi česar družbe ne morejo več zasledovati lastnih interesov, temveč morajo lastne interese podrediti interesom drugih družb. Z ekonomskega vidika ima torej lahko povezovanje družb številne pozitivne in tudi negativne učinke. Poseg v samostojnost delovanja odvisne družbe je tako dovoljen v primeru sklenitve pogodbe o obvladovanju (pogodbeni koncern), kot tudi v primeru dejanskega koncerna in sicer v okviru tako imenovanega koncernskega privilegija, ki pod določenimi pogoji dopušča tudi škodljiva navodila obvladujoče družbe, vendar ob zelo strogem pogoju poročanja o škodljivih poslih, ki so del letnega poročila odvisne družbe, in predvsem obveznostjo obvladujoče družbe, da nadomesti vsako prikrajšanje oziroma drugo škodo odvisne družbe. ZGD-1 nalaga odvisni družbi, da od obvladujoče družbe zahteva povrnitev takšnega prikrajšanja oziroma pod določenimi pogoji dopušča, da ta zahtevek namesto odvisne družbe uveljavljajo njeni delničarji oziroma družbeniki ali upniki. Prav zaradi posega v samostojnost delovanja odvisnih družb, ki lahko privedejo do situacije, da mora odvisna družba izpolniti navodilo obvladujoče družbe, četudi je to zanjo škodljivo, pa ZGD-1 določa tudi meje, do katerih se interesi podrejenih družb lahko podredijo interesom obvladujoče družbe

² Povzeto po H. M. Pivka, Š. Ivanjko, Veliki komentar Zakona o gospodarskih družbah, GV Založba, Ljubljana 2014, 3. knjiga, str. 79-82.

³ Povzeto po H. M. Pivka, Š. Ivanjko, Veliki komentar Zakona o gospodarskih družbah, GV Založba, Ljubljana 2014, 3. knjiga, str. 91-98.

oziroma koncerna.

Iz veljavnih določb ZGD-1, ki se nanašajo na dejanski koncern, torej izhaja, da mora poslovodstvo odvisno družbe v vsakem konkretnem primeru presojeti, ali so navodila obvladujoče družbe za odvisno družbo škodljiva, kakšne bodo posledice za odvisno družbo v primeru, da sledi navodilom obvladujoče družbe ter predvsem zagotoviti, da bo v primeru, da bo zaradi upoštevanja navodil dejansko prišlo do prikrajšanja odvisne družbe, obvladujoča družba zagotovila primerno oziroma ustrezno nadomestilo. ZGD-1 pa ne daje poslovodstvu možnosti oziroma pooblastila, da zavrne izpolnitev navodila, če na podlagi objektivnih okoliščin lahko oceni, da do povrnitve prikrajšanja ne bo prišlo. Tako v primeru, če je nad obvladujočo družbo začel postopek insolventnosti, za odvisno družbo nastopi povečano tveganje, da bo obvladujoča družba na nedopusten način izvrševala svoj vpliv nad odvisno družbo in jo silila v sklepanje škodljivih poslov, hkrati pa se pojavi tudi tveganje, da odvisna družba ne bo uspela uresničiti svojega zahtevka na povrnitev prikrajšanja zaradi stečaja obvladujoče družbe oziroma bo ta zahtevak zmanjšan v primeru prisilne poravnave, kar spet pomeni, da škoda zaradi nalaganja škodljivih navodil ne bo pokrita. Odvisna družba je kljub obvladovanju samostojna pravna oseba, katere interes ni podrejen interesu obvladujoče družbe, ki lahko proti odvisni družbi uveljavlja škodljiva navodila samo, če jih nadomesti.

V takšnih primerih je odstop od veljavne ureditve, ki poslovodstvu odvisne družbe ne omogoča, da zavrne navodila obvladujoče družbe, nujen in upravičen, da se odvrne nepopravljiva škoda za odvisno družbo, njene družbenike in navsezadnje tudi upnike. Upoštevati je treba, da je odvisna družba kljub obvladovanju samostojna pravna oseba, katere interes ni podrejen interesu obvladujoče družbe, ki lahko proti odvisni družbi uveljavlja škodljiva navodila samo, če jih nadomesti. Resna ogroženost sposobnosti povrniti prikrajšanje, ki je posledica škodljivih navodil, opravičuje izjemo, s katero se lahko prepreči takšno protipravno stanje.

Za razliko od dejanskega koncerna, ki lahko v primeru neizpolnjenega pogoja o zagotovitvi prikrajšanja, navodilo obvladujoče družbe tudi zavrne, pa poslovodstvo v pogodbenem koncernu nima nikakršnih možnosti za zavrnitev izpolnitve navodila obvladujoče družbe, tudi če je povsem očitno, da je škodljivo za odvisno, obvladujočo družbo ali celo za koncern. Tako poslovodstvo odvisne družbe ne more zavrniti izpolnitve navodila obvladujoče družbe tudi če oceni, da izpolnitev navodila ne koristi interesom koncerna. Veljavna ureditev pogodbenega koncerna, ki v takšnih primerih ne dopušča izjeme, na podlagi katere bi lahko poslovodstvo ob predpostavki, da so podane objektivne okoliščine iz katerih je očitno, da izpolnitev navodila ne prinaša koristi za obvladujočo družbo, vpliva pa na obstoj odvisne družbe, je nesorazmerna in jo je zato potrebno ustrezno dopolniti.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji predloga zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: predlog zakon) so:

- omogočiti družbi systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki ima večinskega lastnika v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, normalno delujoče okolje za poslovanje in preprečiti negativne posledice na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost Republike Slovenije;
- zaščititi interese družbe systemskega pomena (zaposleni, dobavitelji, drugi upniki, manjšinski delničarji) pred interesi večinskega lastnika, ki je v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja;
- zagotoviti dodaten nadzor odnosa med družbo systemskega pomena in večinskim lastnikom zaradi težav večinskega lastnika;

- zaradi povečanega tveganja prepovedati določene posle, ki so v normalnih okoliščinah dopustni (prevzemanje dolgov, dajanje poroštev, blagovni krediti...).

2.2 Načela

Načela predloga zakona so:

- zaščititi interese družbe systemskega pomena (zaposleni, dobavitelji, drugi upniki, manjšinski delničarji) pred interesi večinskega lastnika, ki je v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja;
- zagotoviti dodaten nadzor odnosa med družbo systemskega pomena in večinskim lastnikom zaradi težav večinskega lastnika.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

- predlog zakona določa gospodarske družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vplivajo na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republici Sloveniji; to je družba, ustanovljena v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe, in na podlagi podatkov iz zadnjega javno objavljenega letnega poročila izpolnjuje dva pogoja, da (1) zaposluje vsaj 6000 ljudi na ozemlju Republike Slovenije, in (2) dosega čiste prihodke od prodaje, večje od 1 milijarde eurov;
- predlog zakona določa večinskega lastnika v teh družbah; to je oseba, ki ima skupaj s povezanimi družbami v družbi systemskega pomena več kot 50 odstotni deleže v osnovnem kapitalu ali večino glasovalnih pravic v skupščini družbe systemskega pomena;
- predlog zakona določa, da če je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, lahko Vlada Republike Slovenije predlaga sodišču, da imenuje začasnega izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena in določa pogoje za imenovanje, pristojnosti in prenehanje mandata izrednega člana uprave družbe systemskega pomena;
- predlog zakona določa pristojnosti izrednega člana uprave, ki so omejene zgolj na vodenje poslov, ki so povezani z večinskim lastnikom in z njim povezanimi družbami. Izredni član uprave nima pristojnosti voditi rednih poslov družbe. To v celoti ostaja v domeni redne uprave. Za vodenje teh poslov se zahteva skupno zastopanje in sprejemanje odločitev članov uprave in izrednega člana uprave, povezanih z večinskim lastnikom ali z njim povezanih družb. Za te posle izredni član uprave tudi odškodninsko odgovarja. Vsak posel sprejet v nasprotju s tem je ničen;
- predlog zakona ureja razmerja v zvezi s povezanimi družbami med družbo systemskega pomena in večinskim lastnikom in izključuje uporabo določb ZGD-1 v zvezi s povezanimi družbami glede škodljivih navodil večinskega lastnika systemski družbi, tudi, če se prikrajšanje s strani večinskega lastnika nadomesti;

b) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom.

S predlogom zakona se ne posega v lastniško strukturo ali redno poslovanje družbe systemskega pomena, ampak se zgolj definira gospodarske družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vplivajo na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republici

Sloveniji, to je družba, ustanovljena v skladu z ZGD-1 in na podlagi podatkov iz zadnjega javno objavljenega letnega poročila in izpolnjuje dva pogoja, da zaposluje vsaj 6000 ljudi na ozemlju Republike Slovenije in dosega čiste prihodke od prodaje, večje od 1 milijarde eurov. S predlogom zakona se omogoča družbi systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki ima večinskega lastnika v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, normalno okolje za poslovanje in da se preprečijo negativne posledice na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost Republike Slovenije. S predlogom zakona je treba zavarovati javni interes v družbi systemskega pomena za Republiko Slovenije (zaščita gospodarske, finančne in socialne stabilnosti v državi) v odnosu do večinskega lastnika in z njim povezanimi družbami, saj se ščiti interese družbe systemskega pomena (zaposleni, dobavitelji, drugi upniki, manjšinski delničarji) pred interesi večinskega lastnika, ki je v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja.

S predlogom zakona se določa večinskega lastnika v teh družbah, to je oseba, ki ima skupaj s povezanimi družbami v družbi systemskega pomena več kot 50 odstotni deleže v osnovnem kapitalu ali večino glasovalnih pravic v skupščini družbe systemskega pomena. V primeru, ko je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, predlog zakona ustanavlja nov institut – izrednega člana uprave družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki bo lahko na predlog Vlade Republike Slovenije imenovan s strani sodišča in bo vpisan v sodni register po uradni dolžnosti.

S predlagano ureditvijo se ščiti družbo systemskega pomena pred "izčrpavanjem" s strani družbe, ki je njen večinski lastnik in je v insolventnem postopku ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja. Izredni član uprave bo imel s svojimi pooblastili (odločanje skupaj z drugimi člani uprave) izključno nalogo varovanja systemske družbe pred denarnimi in blagovnimi tokovi v korist večinskega lastnika (v insolventnem postopku ali prestrukturiranju) in v škodo systemske družbe.

Pristojnosti izrednega člana uprave so omejene zgolj na vodenje poslov, ki so povezani z večinskim lastnikom in z njim povezanimi družbami. Izredni član uprave nima pristojnosti voditi rednih poslov družbe. To v celoti ostaja v domeni redne uprave. Ta dodaten nadzor je potrebno zagotoviti zaradi povečanega tveganja, da bi potekal postopek zaradi insolventnosti ali drug postopek, ki vsebinsko ustreza postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja večinskega lastnika na račun družbe systemskega pomena. Za vodenje teh poslov se zahteva skupno zastopanje in sprejemanje odločitev, povezanih z večinskim lastnikom ali z njim povezanih družb. To pomeni, da brez soglasja izrednega člana uprave tak posel ne more biti realiziran. Za te posle izredni član uprave tudi odškodninsko odgovarja. Vsak posel sprejet v nasprotju s tem je ničen.

Namen določitve izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena ni v poseganju v lastninsko pravico ali v poseganju v vodenje običajnih poslov družbe systemskega pomena. Namen je vzpostaviti dodatno neodvisno kontrolo nad odnosom med družbo systemskega pomena in večinskim lastnikom. Ker je večinski lastnik v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, obstaja tveganje, da bi se lahko postopki zaradi insolventnosti ali drugi vsebinsko podobni postopki, ki v ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja večinskega lastnika izvajala preko družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo.

Predlog zakona določa, da izrednega člana uprave razreši sodišče na predlog Vlade Republike Slovenije. Vlada RS predlaga razrešitev, ko se zaključijo postopki zaradi insolventnosti, ali drugi postopki, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja večinskega lastnika, ali družba systemskega pomena ni več povezana z večinskim

lastnikom. Izrednega člana uprave nadzorni svet družbe systemskega pomena ne more odpoklicati.

S predlogom zakona je treba izključiti določbe ZGD-1 glede vodenja in odgovornosti med povezanimi družbami. Z namenom preprečitve težko popravljivih posledic za delovanje države je večinskemu lastniku treba preprečiti, da bi lahko škodljivo vplival na poslovanje odvisne družbe (družba systemskega pomena za Republiko Slovenijo). Ob nastanku situacije, ko je večinski lastnik v postopku zaradi insolventnosti ali drugem postopku, ki vsebinsko ustreza postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja predstavlja obstoječa ureditev povečano tveganje za nastanek nepopravljive škode za družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, zato je odstop od systemske ureditve iz ZGD-1 nujen. Zaradi povečanega tveganja, da bo večinski lastnik na nedopusten način izvrševal svoj vpliv v družbi systemskega pomena ter jo silil v sklepanje škodljivih poslov, z velikim tveganjem, da ta škoda ne bo nikoli povrnjena, je treba omejiti njegov vpliv.

Namen predloga zakona je zagotoviti dodaten nadzor med odnosom družbe systemskega pomena in večinskim lastnikom ter zaradi težav večinskega lastnika in povečanega tveganja, prepovedati določene posle, ki so v normalnih okoliščinah dopustni (prevzemanje dolgov, dajanje poroštev, blagovni krediti...). V času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družba systemskega pomena ne sme večinskemu lastniku ali z njim povezanimi družbami podeliti nobenih poroštev, garancij, posojil, jamstev ali podobnih zavez in ne sme odobriti posojila neposredno ali posredno, predujma (ali drugega instrumenta obratnega kapitala), blagovnih kreditov ali plačati dodatnih storitev večinskemu lastniku, razen če s tem soglašata izredni član uprave. V vsakem primeru morajo biti transakcije izvedene v skladu z načelom tržnih cen. V času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družba systemskega pomena ne sme pristopiti ali prevzeti dolga ali izvesti plačila namesto večinskega lastnika ali z njim povezanih družb. Prepoved določenih vrst poslov je potrebna zaradi povečanega tveganja, da bo večinski lastnik na nedopusten način izvrševal svoj vpliv v družbi systemskega pomena, ter jo silil v sklepanje škodljivih poslov, z velikim tveganjem, da ta škoda ne bo nikoli povrnjena. Družba systemskega pomena mora vsake tri mesece sestaviti poročilo o vseh poslih sklenjenih z večinskim lastnikom ali z njim povezanimi družbami. Dodatna obveznost je potrebna zaradi zagotavljanja načela transparentnosti in omogočanja nadzora nad razmerjem večinski lastnik/družba systemskega pomena.

S predlogom zakona se ne posega v svobodno gospodarsko pobudo, ker se z dodatnim samostojnim in neodvisnim nadzorom ščiti interes družbe systemskega pomena (zaposleni, upniki, dobavitelji, manjšinski delničarji) pred interesom delničarjev/družbenikov. Prav tako je pristojnost izrednega člana uprave zelo omejena.

S predlogom zakona se ne posega v pravico do zasebne lastnine, saj zakon v ničemer ne posega v lastniško strukturo in se ne vmešava v opravljanje rednih poslov družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo.

Lastninska pravica po ustavi ni absolutna, ampak jo je mogoče s sorazmernimi zakonskimi ukrepi, ki zasledujejo ustavno dopusten cilj (npr. socialna in gospodarska funkcija lastnine).

Rešitve v predmetnem zakonu v celoti sledijo tej ustavni logiki. Poseg v lastninsko pravico lastnika družbe systemskega pomena je minimalen glede na število delovnih mest in posreden in neposreden vpliv poslovanja družbe systemskega pomena na gospodarsko in socialno okolje v RS ter v celoti sorazmeren.

- vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati,

Predlog zakona ne predvideva podzakonskih aktov. Predpisi, ki bi prenehali veljati, niso predvideni.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona določa kot lex specialis posamezna odstopanja od že sprejetih zakonov in sicer od Zakona o gospodarskih družbah.

- z veljavnim pravnim redom.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije in EU.

- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

Predlog zakona je v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati.

Predloga zakona ni potrebno usklajevati s predpisi, ki jih je potrebno sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati.

č) Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi.

Predlog zakona ne posega v področje lokalne samouprave, zato usklajevanje ni bilo potrebno.

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj).
- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun.

Predlog zakona ne predvideva finančnih posledic za državni proračun.

- ocena drugih javnih finančnih sredstev.

Predlog zakona ne predvideva finančnih posledic na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje predloga zakona ni treba zagotoviti dodatnih sredstev v že sprejetem Proračunu Republike Slovenije.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU,

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

HRVAŠKA

Na Hrvaškem so 6. 4. 2107 po nujnem postopku sprejeli Zakon o postopku izredne uprave v sistemskih gospodarskih družbah v Republiki Hrvaški. Cilj zakona je zaščititi poslovanje sistemskih gospodarskih družb, ki same ali skupaj s povezanimi ali odvisnimi družbami, vplivajo na socialno in finančno stabilnost Republike Hrvaške. Predmet zakona so ukrepi za izredno upravo, pristojni organi v postopku izredne uprave in druga področja s tem v zvezi.

Gospodarska družba je sistemska družba, če je organizirana kot delniška družba in ima sama ali skupaj z odvisnimi ali povezanimi družbami v povprečju več kot 5.000 zaposlenih in 7,5 milijarde HRK oziroma 1 milijarde eurov aktive.

Postopek izredne uprave se uporablja za delniško družbo kot dolžnika in vse njegove odvisne in povezane družbe, kadar so izpolnjeni pogoji za stečaj ali predstečajni postopek dolžnika kot obvladujoče družbe.

V postopku izredne uprave je pristojno gospodarsko sodišče v Zagrebu. Za čas postopka izredne uprave ni dovoljeno sprožiti likvidacije dolžnika, do konca postopka pa ni dovoljeno sprožiti predstečajnega ali stečajnega postopka.

Izrednega pooblaščenca imenuje sodišče na predlog Vlade Republike Hrvaške. Kandidat mora izpolnjevati pogoje za člana uprave v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah.

Za odgovornost izrednega pooblaščenca se smiselno uporabljajo določbe 92. in 93. člena Stečajnega zakona.

Izredni pooblaščenec ima pravice in dolžnosti organa dolžnika, dolžnika zastopa samostojno in posamično. V imenu dolžnika sklepa posle, povezane z deležem dolžnika v povezanih in odvisnih družbah. Izredni član ima lahko namestnike, ki mu pomagajo, svetujejo, pripravljajo mnenja, sprejemajo odločitve idr. v imenu in za račun dolžnika v skladu s pooblastilom izrednega člana uprave. Namestnike imenuje sodišče na predlog Vlade Republike Hrvaške v petih dneh od prejema predloga.

Izredni pooblaščenec ne more brez soglasja upniškega odbora odločati ali ukrepati s ciljem razpolaganja z nepremičninami dolžnika, delnicami ali deleži v odvisnih in drugih družbah ali prenosa podjetja, če vrednost posla presega 3,5 milijona HRK.

Izrednega pooblaščenca nadzira sodišče. Sodišče lahko kadarkoli na predlog Vlade Republike Hrvaške odpokliče izrednega pooblaščenca in imenuje novega.

Pristojno ministrstvo v 15 dneh od imenovanja izrednega pooblaščenca imenuje posvetovalno telo, ki šteje 5 članov, od tega je en predstavnik delavcev. V posvetovalno telo se lahko imenujejo osebe z ugledom, ki imajo strokovna znanja s področja financ in prava, imajo 10 letne izkušnje pri vodenju gospodarskih družb in da najmanj 10 let od začetka postopka izredne uprave niso bili zaposleni, člani uprave ali nadzornega odbora ali njegovih povezanih ali odvisnih družb.

Posvetovalno telo daje mnenje na odločitve in delo izrednega pooblaščenca na zahtevo ministrstva ali sodišča.

Upniški odbor, ki ga sestavlja največ 9 članov, predstavljajo upniki. O številu članov in zastopanosti upnikov odloča sodišče. Število članov je lahko samo neparno.

Vse stroške postopka izredne uprave, prejemkov in povračil stroškov izrednega pooblaščenca in njegovih namestnikov nosi dolžnik oziroma njegova odvisna ali povezana družba.

Postopek izredne uprave se začne na predlog dolžnika, če izpolnjuje pogoje, ali upnika dolžnika, če dolžnik soglaša.

Sodišče obvesti Vlade Republike Hrvaške in ministrstva o vložnem predlogu za začetek postopka izredne uprave na dan prejema predloga.

NEMČIJA

Nemčija je v svojem zakonu o insolvenčnih postopkih (Insolvenzordnung – InsO) iz leta 1994 sledila ameriškem vzoru in uvedla smiselno enake institute, le da jih je ustrezno uskladila s svojim pravnim sistemom. Nova nemška ureditev se je začela uporabljati 1. januarja 1999.

Pogoj za začetek postopka insolventnosti je obstoj insolventnega razloga, ki je lahko:

- plačilna nesposobnost (§17 InsO),
- grozeča plačilna nesposobnost (če uvedbo tega postopka predlaga dolžnik) -§18 InsO,
- pri pravni osebi tudi prezadolženost (§19 InsO).

Drugi odstavek §17 InsO določa, da je dolžnik plačilno nesposoben, ko ne zmore izpolnjevati dospelih plačilnih obveznosti, in da gre za plačilno nesposobnost praviloma takrat, ko dolžnik ustavi svoja plačila.

Plačilna nesposobnost dolžniku grozi tedaj, ko ta svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmožal izpolnjevati ob njihovi dospelosti (drugi odstavek §18 InsO). Za prezadolženost gre tedaj, ko dolžnikovo premoženje ne pokriva več obstoječih obveznosti (drugi odstavek §19 InsO).

Tudi nemški Insolvenzordnung (InsO) pozna dve vrsti postopkov zaradi insolventnosti:

1. Klasični stečajni postopek, v katerem dolžnik preneha poslovati, upravitelj izvede unovčenje (prodajo oziroma izterjavo) vsega njegovega premoženja in poplačilo upnikov (razdelitev).

2. Postopek finančnega prestrukturiranja (Insolvenzplanverfahren), ki je urejen v 6. delu InsO. Temeljne značilnosti tega postopka so:

- Dolžnik lahko predlaga izvedbo tega postopka, če predlogu za začetek postopka priloži načrt finančnega prestrukturiranja (§217 InsO).
- V načrtu finančnega prestrukturiranja mora dolžnik opisati ukrepe, ki jih bo izvedel (§ 220 InsO) in predlog zmanjšanja oziroma odložitve dospelosti terjatev za posamezne skupine (§ 221 do 228 InsO).
- Načrtu mora dolžnik priložiti poročilo o svojem finančnem položaju in poslovanju (§229 InsO).
- Sodišče zavrne načrt finančnega prestrukturiranja in nadaljuje stečajni postopek:
 - če načrt ne vsebuje vseh sestavin in teh pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti oziroma jih dolžnik v roku, ki mu ga določi sodišče, ne odpravi (1. točka prvega odstavka § 231 InsO);
 - če ni realnih možnosti za izpolnitev obveznosti v skladu s predlaganim načrtom prestrukturiranja (3. točka prvega odstavka §231 InsO);
 - če upnik verjetno izkaže, da imajo upniki na podlagi načrta manj ugodne pogoje plačila, kot bi jih dosegli v stečajnem postopku (§ 251 InsO).
- Sodišče na zahtevo dolžnika dovoli nadaljevanje poslovanja (Eigenverwaltung), če to ne povzroči zamude postopka ali drugih negativnih posledic za upnike (§ 270 InsO). Če dolžnik nadaljuje poslovanje, nadzor nad njegovim poslovanjem opravlja upravitelj. Dolžnik mora za vsak posel, ki ne spada v okvir rednega poslovanja, dobiti dovoljenje upravitelja (§ 274 in 275 InsO).
- Pogoj, da sodišče potrdi dolžnikov načrt, je, da zanj glasuje večina vseh upnikov (po številu) in upniki, katerih terjatve predstavljajo večino terjatev vseh upnikov (§ 240 InsO).
- Po § 260 se izvaja nadzor nad izvajanjem načrta finančnega prestrukturiranja, če je tako določeno v načrtu. Nadzor izvaja upravitelj, ki mora sodišču letno poročati o izpolnjevanju obveznosti po načrtu (prvi odstavek § 261 InsO). Po drugem odstavku § 261 InsO lahko upniki zahtevajo vmesna poročila o izvajanju načrta.

V letu 2007 je Nemčija sprejela Zakon o poenostavitvi postopkov zaradi insolventnosti (Gesetz zur Vereinfachung des Insolvenzverfahrens), ki se je začel uporabljati 1. julija 2007. Z njim (novelo InsO) sta bila v nemško ureditev uvedena dva nova instituta:

- Možnost odpusta obveznosti v postopku osebnega stečaja po poteku preizkusnega obdobja (6 let).

- Objave v postopkih zaradi insolventnosti na internetu.

Novembra 2011 je Nemčija sprejela Zakon o nadaljnji olajšavi prestrukturiranja podjetij (Gesetz zur weiteren Erleichterung der Sanierung von Unternehmen), s katerim je dopolnila ureditev postopka finančnega prestrukturiranja v InsO. S to novelo je bil uveljavljen nov § 225a InsO, ki omogoča insolventnemu dolžniku, da v načrt finančnega prestrukturiranja kot enega od ukrepov vključi konverzijo terjatev v deleže (debt to equity swap) za tiste upnike, ki soglašajo, da bodo svoje terjatve vložili kot stvarni vložek v postopku povečanja osnovnega kapitala dolžnika.

AVSTRIJA

Z avstrijskim zakonom o spremembi insolventne ureditve (Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010 – IRÄG 2010) se je v Avstriji poenotila ureditev postopkov zaradi insolventnosti in olajšali so se pogoji za sanacijo gospodarskih subjektov v postopkih zaradi insolventnosti. Za uresničitev teh ciljev se je spremenila ureditev prisilne poravnave (Ausgleichsverfahren) na naslednji način:

- Postopek se izvede na podlagi načrta finančnega prestrukturiranja (Sanierungsplan).
- Dolžnik mora upnikom ponuditi najmanj 20-odstotno poplačilo v največ dveh letih od dneva sprejetja sanacijskega načrta (prvi odstavek §141 IO). V primerih, ko dolžnik sam obdrži upravljanje nad insolventnim podjetjem pod nadzorom upravitelja, pa mora upnikom ponuditi najmanj 30-odstotno poplačilo v največ dveh letih (prvi odstavek §169 IO).
- Namesto 75% večine, ki je bila potrebna za potrditev prisilne poravnave (sprejetje načrta finančnega prestrukturiranja) se je z IRÄG 2010 določila navadna večina (podobno kot v InsO).

Avstrijski IO pozna dva razloga za uvedbo insolventnega postopka:

- plačilna nesposobnost,
- prezadolženost.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel večjih administrativnih posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel administrativnih posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona bo imel pozitivne posledice za poslovanje družb systemskega pomena.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejet zakon bo objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije ter na spletnih straneh Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Minister in drugi predstavniki ministrstva bodo sodelovali pri

predstavitvah zakona v medijih in na javnih prireditvah.

- ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
Niso predvidene delavnice oziroma seminarji v organizaciji predlagatelja zakona.
- širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve),
Niso predvidene javne oziroma spletne predstavitve predloga zakona.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Ni predvidena zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Zdravko Počivalšek, minister, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- mag. Aleš Cantarutti, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Jernej Tovšak, v.d. generalnega direktorja Direktorata za internacionalizacijo, podjetništvo in tehnologijo,
- Franc Stanonik, v.d. generalnega direktorja Direktorata za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- mag. Alenka Vidmar, podsekretarka, Direktorat za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

II. BESEDILO ČLENOV

Zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo

1. člen

(namen zakona)

Ta zakon določa gospodarske družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vpliva na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republici Sloveniji, večinskega lastnika v teh družbah, razmerja v zvezi med družbo systemskega pomena in večinskim lastnikom, ki je v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja in določa razloge in pogoje za imenovanje, pristojnosti in prenehanje mandata, izrednega člana oziroma članice uprave (v nadaljnjem besedilu: izredni član uprave) družbe systemskega pomena.

2. člen

(definicija družbe systemskega pomena in večinskega lastnika)

(1) Družba systemskega pomena, ki s svojim delovanjem bistveno vpliva na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republici Sloveniji po tem zakonu je družba ustanovljena v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe in na podlagi podatkov iz zadnjega javno objavljenega letnega poročila izpolnjuje oba pogoja:

- zaposluje vsaj 6000 ljudi na ozemlju Republike Slovenije in
- čisti prihodki od prodaje so večji od 1 milijarde eurov.

(2) Večinski lastnik je oseba, ki ima skupaj s povezanimi družbami v družbi systemskega pomena več kot 50 odstotni deleže v osnovnem kapitalu ali večino glasovalnih pravic v skupščini družbe systemskega pomena.

(3) Za povezane družbe se štejejo družbe, kot jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe.

(4) Ta zakon ne velja za kreditne institucije kot je urejeno v zakonu, ki ureja bančništvo in zavarovalnice, kot je urejeno v zakonu, ki ureja zavarovalništvo.

3. člen

(pogoji za imenovanje izrednega člana uprave v systemski družbi)

(1) Če je večinski lastnik družbe systemskega pomena ali z njim povezana oseba v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, lahko Vlada Republike Slovenije s sklepom predlaga sodišču, da imenuje začasnega izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena.

(2) Vlada Republike Slovenije v sklepu ugotovi, da je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja ter, da utegne to ogroziti družbo systemskega pomena in s tem gospodarsko, socialno ali finančno stabilnost Republike Slovenije.

4. člen

(postopek imenovanja)

- (1) Če je izpolnjen pogoj iz prejšnjega člena lahko Vlada Republike Slovenije predlaga Okrožnemu sodišču v Ljubljani, Oddelek za gospodarsko sodstvo, da v nepravdnem postopku imenuje izrednega člana uprave v družbi systemskega pomena.
- (2) Sodnik posameznik imenuje izrednega člana uprave v roku tri dni od prejema predloga Vlade Republike Slovenije. Pritožba ne zadrži izvršitve.
- (3) Zoper sklep o imenovanju izrednega člana uprave ni izrednih pravnih sredstev.
- (4) Izredni član uprave je lahko vsaka oseba, ki izpolnjuje pogoje za člana uprave, v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.
- (5) Izrednega člana uprave sodišče vpiše v sodni register po uradni dolžnosti po hitrem postopku.

5. člen

(pristojnosti izrednega člana uprave)

- (1) Člani uprave in izredni član uprave skupno zastopajo in sprejemajo odločitve glede vodenja vseh poslov, povezanih z večinskim lastnikom ali z njim povezanih družb. Šteje se, da so posli z večinskim lastnikom ali z njim povezanimi družbami tudi posli, preko posrednikov, če je končni koristnik blaga, storitev, investicij ali denarja večinski lastnik ali z njim povezane družbe.
- (2) Izredni član uprave ima v okviru pristojnosti iz prejšnjega odstavka iste pravice in odgovornosti, kot ostali člani uprave v družbi systemskega pomena za Republiko Slovenijo.
- (3) Izredni član uprave nima pravice odločanja v drugih poslih.
- (4) Izredni član uprave odškodninsko odgovarja samo za posle iz prvega odstavka tega člena.
- (5) Vsak posel, ki je sprejet v nasprotju s prvim odstavkom tega člena je ničen.
- (6) Stroške povezane s plačilom za delo za izrednega člana uprave krije družba systemskega pomena.
- (7) Višino plačila izrednega člana uprave določi nadzorni svet družbe systemskega pomena, pri čemer upošteva veljavno politiko prejemkov za člane uprave.

6. člen

(določbe v zvezi s povezanimi družbami)

- (1) Določbe v zvezi s povezanimi družbami, določene v zakonu, ki ureja gospodarske družbe, ki omogočajo večinskemu lastniku, da daje navodila družbi systemskega pomena za vodenje poslov, ki so za to družbo škodljivi, ne veljajo, tudi če se prikrajšanje s strani večinskega lastnika nadomesti. Ta odstavek velja od sprejema sklepa Vlade Republike Slovenije iz prvega odstavka tretjega člena tega zakona.
- (2) V času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družba systemskega pomena ne sme večinskemu lastniku ali z njim povezanimi družbami podeliti nobenih poroštev, garancij, posojil,

jamstev ali podobnih zavez in ne sme odobriti posojila neposredno ali posredno, predujma (ali drugega instrumenta obratnega kapitala), blagovnih kreditov ali plačati dodatnih storitev večinskemu lastniku, razen če s tem soglaša izredni član uprave.

(3) V času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družba systemskega pomena ne sme pristopiti ali prevzeti dolga ali izvesti plačila namesto večinskega lastnika ali z njim povezanih družb.

(4) V vsakem primeru morajo biti transakcije iz drugega odstavka izvedene v skladu z načelom tržnih cen.

(5) Družba systemskega pomena mora vsake tri mesece sestaviti poročilo o vseh poslih sklenjenih z večinskim lastnikom ali z njim povezanih družb.

(6) S poročilom se mora pred njegovo javno objavo seznaniti nadzorni svet družbe.

(7) Izredni član uprave takoj po seznanitvi poročila s strani nadzornega sveta poročilo predstavi ministroma pristojnima za gospodarstvo in finance.

7. člen

(prenehanje mandata izrednega člana uprave)

(1) Izrednega člana uprave razreši sodišče na predlog Vlade Republike Slovenije.

(2) Izrednega člana uprave nadzorni svet družbe systemskega pomena ne more odpoklicati.

(3) Vlada Republike Slovenije predlaga razrešitev ko:

- se zaključijo postopki zaradi insolventnosti, ali drugi postopki, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja večinskega lastnika,
- družba systemskega pomena ni več povezana z večinskim lastnikom,
- ne izpolnjuje več pogojev za izrednega člana uprave,
- krši obveznosti predpisane s tem zakonom oziroma z akti, ki urejajo delovanje gospodarskih družb.

8. člen

(končne določbe)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (namen zakona)

S prvim členom se določa predmet in področje urejanja zakona. Zakon določa gospodarske družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vplivajo na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji, večinskega lastnika v teh družbah, razmerja v zvezi med družbo systemskega pomena in večinskim lastnikom, ki je v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja in določa pogoje za imenovanje, pristojnosti in prenehanja mandata izrednega člana uprave družbe systemskega pomena.

Glavni cilj zakona je omogočiti družbi systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki ima večinskega lastnika v težavah (v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja), normalno okolje za poslovanje in da se preprečijo negativne posledice na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost Republike Slovenije. Z zakonom se želi zaščititi interese družbe systemskega pomena (zaposleni, dobavitelji, drugi upniki, manjšinski delničarji) pred interesi sanacije večinskega lastnika.

Ni namen zakona posegati v lastniško strukturo ali redno poslovanje družbe systemskega pomena, ampak zagotoviti dodaten nadzor med odnosom družbe systemskega pomena in večinskim lastnikom ter zaradi težav večinskega lastnika in povečanega tveganja, prepovedati določene posle, ki so v normalnih okoliščinah dopustni (prevzemanje dolgov, dajanje poroštev, blagovni krediti...).

K 2. členu (definicija družbe systemskega pomena in večinskega lastnika)

Zakon definira družbo systemskega pomena, ki s svojim delovanjem bistveno vpliva na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji, to je družba ustanovljena v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe in na podlagi podatkov iz zadnjega javno objavljenega letnega poročila izpolnjuje oba pogoja, da zaposluje vsaj 6000 ljudi na ozemlju Republike Slovenije in da so čisti prihodki od prodaje večji od 1 milijarde eurov. Definicija družbe systemskega pomena je za Republiko Slovenijo potrebna, ker se lahko v teh družbah, če je njihov večinski lastnik v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja uporabljajo posebna pravila določena s tem zakonom.

Zakon definira večinskega lastnika, ki je oseba, ki ima skupaj s povezanimi družbami v družbi systemskega pomena več kot 50 odstotni deležev v osnovnem kapitalu ali večino glasovalnih pravic v skupščini družbe systemskega pomena. Za povezane družbe se štejejo družbe, kot jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe.

Zakon ne velja za kreditne institucije kot je urejeno v zakonu, ki ureja bančništvo in zavarovalnice, kot je urejeno v zakonu, ki ureja zavarovalništvo.

K 3. členu (pogoji imenovati izrednega člana uprave v sistemski družbi)

Zakon določa, da v kolikor je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, lahko Vlada Republike Slovenije s sklepom predlaga sodišču, da imenuje začasnega izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena. Vlada Republike Slovenije v sklepu ugotovi, da je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku

zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja ter, da utegne to ogroziti družbo systemskega pomena in s tem gospodarsko, socialno ali finančno stabilnost Republike Slovenije.

Vlada Republike Slovenije bo izpolnjenost pogoja, da je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja ugotavljala na podlagi različnih dokazov kot npr. sklep sodišča o začetku postopka zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja.

Namen določitve izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena ni v poseganju v lastninsko pravico ali v poseganju v vodenje običajnih poslov družbe systemskega pomena. Namen je vzpostaviti dodatno neodvisno kontrolo nad odnosom med družbo systemskega pomena in večinskim lastnikom. Ker je večinski lastnik v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, obstaja tveganje, da bi se lahko sanacija večinskega lastnika izvajala preko družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo.

Z zakonom se ne posega v svobodno gospodarsko pobudo, ker se z dodatnim samostojnim in neodvisnim nadzorom ščiti interes družbe systemskega pomena (zaposleni, upniki, dobavitelji, manjšinski delničarji) pred interesom delničarjev/družbenikov. Prav tako je pristojnost izrednega člana uprave zelo omejena.

Z zakonom se ne posega v pravico do zasebne lastnine, saj zakon v ničemer ne posega v lastniško strukturo in se ne vmešava v opravljanje rednih poslov družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo.

K 4. členu (postopek imenovanja)

Zakon določa, da v kolikor je izpolnjen pogoj, da je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, lahko Vlada Republike Slovenije predlaga Okrožnemu sodišču v Ljubljani, Oddelek za gospodarsko sodstvo, da v nepravdnem postopku imenuje izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena.

Sodnik posameznik imenuje izrednega člana uprave v roku treh dni od prejema predloga Vlade Republike Slovenije. Pritožba ne zadrži izvršitve. Zoper sklep o imenovanju izrednega člana uprave ni izrednih pravnih sredstev. Izredni član uprave je lahko vsaka oseba, ki izpolnjuje pogoje za člana uprave, v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe. Izrednega člana uprave sodišče vpiše v sodni register po uradni dolžnosti po hitrem postopku.

K 5. členu (pristojnosti izrednega člana uprave)

Člani uprave in izredni član uprave skupno zastopajo in sprejemajo odločitve glede vodenja vseh poslov, povezanih z večinskim lastnikom ali z njim povezanih družb. Pristojnosti izrednega člana uprave so omejene zgolj na vodenje poslov, ki so povezani z večinskim lastnikom in z njim povezanimi družbam. Šteje se, da so posli z večinskim lastnikom ali z njim povezanimi družbami tudi posli, preko posrednikov, če je končni koristnik blaga, storitev, investicij ali denarja večinski lastnik ali z njim povezane družbe. Izredni član uprave ima v okviru pristojnosti iz prejšnjega odstavka iste pravice in odgovornosti, kot ostali člani uprave v družbi systemskega pomena za Republiko Slovenijo.

Ta dodaten nadzor je potrebno zagotoviti zaradi povečanega tveganja, da bi potekal postopek zaradi insolventnosti ali drug postopek, ki vsebinsko ustreza postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja večinskega lastnika na račun družbe systemskega pomena. Za vodenje teh poslov se zahteva skupno zastopanje in sprejemanje odločitev, povezanih z večinskim lastnikom ali z njim povezanih družb. To pomeni, da brez soglasja izrednega člana uprave tak posel ne more biti realiziran. Za te posle izredni član uprave tudi odškodninsko odgovarja. Vsak posel sprejet v nasprotju s tem je ničen.

Izredni član uprave nima pristojnosti voditi rednih poslov družbe. To v celoti ostaja v domeni redne uprave. Zakon določa, da nosi stroške plačila izrednega člana uprave družba systemskega pomena. Plačo pa določi nadzorni svet, pri čemer mora upoštevati že sprejeto politiko prejemkov za člane uprave.

K 6. členu (določbe v zvezi s povezanimi družbami)

Zakon določa, da ne veljajo določbe v zvezi s povezanimi družbami, določene v zakonu, ki ureja gospodarske družbe, ki omogočajo večinskemu lastniku, da daje navodila družbi systemskega pomena za vodenje poslov, ki so za to družbo škodljivi, tudi če se prikrajšanje s strani večinskega lastnika nadomesti. To je v veljavni gospodarski zakonodaji dopustno (koncernsko pravo in povezane družbe). Glede na stanje (postopek zaradi insolventnosti ali drug postopek, ki vsebinsko ustreza postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja večinskega lastnika) predstavlja takšna ureditev povečano tveganje na škodo za družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo.

V času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družba systemskega pomena ne sme večinskemu lastniku ali z njim povezanimi družbami podeliti nobenih poroštov, garancij, posojil, jamstev ali podobnih zavez in ne sme odobriti posojila neposredno ali posredno, predujma (ali drugega instrumenta obratnega kapitala), blagovnih kreditov ali plačati dodatnih storitev večinskemu lastniku, razen če s tem soglaša izredni član uprave. V vsakem primeru morajo biti transakcije izvedene v skladu z načelom tržnih cen.

V času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družba systemskega pomena ne sme pristopiti ali prevzeti dolga ali izvesti plačila namesto večinskega lastnika ali z njim povezanih družb.

Prepoved določenih vrst poslov je potrebna zaradi povečanega tveganja, da bo večinski lastnik na nedopusten način izvrševal svoj vpliv v družbi systemskega pomena, ter jo silil v sklepanje škodljivih poslov, z velikim tveganjem, da ta škoda ne bo nikoli povrnjena.

Družba systemskega pomena mora vsake tri mesece sestaviti poročilo o vseh poslih sklenjenih z večinskim lastnikom ali z njim povezanimi družbami. Dodatna obveznost je potrebna zaradi zagotavljanja načela transparentnosti in omogočanja nadzora nad razmerjem večinski lastnik/družba systemskega pomena. S poročilom se mora pred njegovo javno objavo seznaniti nadzorni svet družbe. Izredni član uprave takoj po seznanitvi poročila s strani nadzornega sveta poročilo predstavi ministroma pristojnima za gospodarstvo in finance.

K 7. členu (prenehanje mandata izrednega člana uprave)

Zakon določa, da izrednega člana uprave razreši sodišče na predlog Vlade Republike Slovenije. Vlada RS predlaga razrešitev, ko se zaključijo postopki zaradi insolventnosti, ali drugi postopki, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja večinskega lastnika, ali družba systemskega pomena ni več povezana z večinskim lastnikom, ne

izpolnjuje več pogojev za izrednega člana uprave, krši obveznosti predpisane s tem zakonom oziroma z akti, ki urejajo delovanje gospodarskih družb. Izrednega člana uprave nadzorni svet družbe systemskega pomena ne more odpoklicati.

K 8. členu (končne določbe)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO
(prepis določb veljavnega zakona, ki se s predlogom spreminjajo)

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da skladno s 143. členom Poslovnika Državnega zbora (Uradni list Republike Slovenije, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) obravnava predlog zakona po nujnem postopku, ker je sprejem predloga zakona potreben, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

S sprejemom predloga zakona se bodo določile gospodarske družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vplivajo na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji in se določa večinskega lastnika v teh družbah. Če je večinski lastnik družbe systemskega pomena v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja, lahko Vlada Republike Slovenije predlaga sodišču, da imenuje začasnega izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena, ki skupaj s člani uprave zastopa in sprejema odločitve glede vodenja vseh poslov, povezanih z lastnikom ali z njim povezanih družb.

Le z obravnavo in sprejemom predloga zakona po nujnem postopku se lahko za družbo systemskega pomena za Republiko Slovenijo z imenovanjem izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena izključi veljavnost določb v zvezi s povezanimi družbami, določenimi v ZGD-1, ki omogočajo večinskemu lastniku, da daje navodila družbi systemskega pomena za vodenje poslov, ki so za to družbo škodljivi, prav tako se izključi veljavnost tudi v primeru, če se prikrajšanje s strani večinskega lastnika nadomesti.

VI. PRILOGE